

๕๕  
ปีที่ ๓๕ ฉบับที่ ๕๑๖๓ วันศุกร์ที่ ๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๒๗

# ทูน่า : จะเอาอย่างไรกันดี

“ปตุล”



ในระหว่างที่ วงการส่งออก ปลาทูน่ากระป๋องยังอยู่ในภาวะซบเซา เพราะถูกมรสุมหลายลูกใหญ่กระหน่ำเอา นับตั้งแต่ การเพิ่ม ภาษีขาเข้าปลา (ทูน่า) สด จนกระทั่งการปรับค่าเงินบาทเป็นลูกทึงทวน... จึงเห็นว่าน่าจะเป็นการดีกว่า ถ้าจะหยุดถึงปลาทูน่ากันตูดสักที่ รับผิดชอบต่อผู้ผลิตและผู้บริโภค... เอ้า

ทุกๆวันนี้ ใครๆก็รู้กันอยู่ว่าวงการประมงทะเลของไทยนั้น ก้าวล้ำนำหน้าไปอย่างกุ่มไม่กลับแล้ว กองเรือประมงของเรามีขนาดใหญ่ และพร้อมไปด้วยเครื่องมือเครื่องมือนิดเล็ก-โทรทัศน์ที่มีประสิทธิภาพสูง อาทิ เครื่องเรดาร์ เครื่องหาฝูงปลา และเครื่องโซนาร์ เป็นต้น

ทำให้คนไทยมีชื่อเสียง กระจ่ดงเลื่องลือ ในฐานะจอมยุทธผู้หนึ่งแห่งวงการประมงทะเลในน่านน้ำสากลมาแล้ว ก่อนที่สิ่งที่เรียกกันว่าเขตเศรษฐกิจจำเพาะ ๒๐๐ ไมล์ จะปรากฏตัวขึ้นมาดับรัศมีจอมยุทธประมงของไทยลงไป

ปลาทูน่าซึ่งปัจจุบันเราต้องสั่งซื้อหรือนำเข้าจากต่างประเทศ ทั้งวียูเออร์เซ็นต์ เพื่อ บ่อนอุตสาหกรรมปลาทูน่ากระป๋อง ซึ่งปัจจุบันเราครองอันดับหนึ่งของโลก ในการส่งออกสู่อเมริกา ญี่ปุ่น ส่วนใหญ่ได้แก่ปลาทูน่าที่เรียกกันเป็นภาษาฝรั่งว่า SKIPJACK ซึ่งภาษาไทยแปลว่าปลาโอแถบ

แต่ก่อนร่อน ะไรเรา ก็เคยจับเอง ได้จำนวนหนึ่งโดยอาศัยเบ็ดราวทะเลลึก หรือเบ็ดราวน้ำลึกหรือเบ็ดราวปลาทูน่านั่นเอง ทั้งนี้เพราะมันเป็นเครื่องมือ ประมงสำหรับ จับปลาผิวน้ำขนาดใหญ่ที่อาศัยอยู่ในมหาสมุทรต่างๆของโลก

ครั้นนั้นหมายถึงตอนที่เขตเศรษฐกิจจำเพาะ ยังไม่เป็น ทนาคำใจที่ ไทยเรากู้ยืม

ครั้นแหล่งประมงของไทยในน่านน้ำสากลของเราถูกจำกัดลงอย่างว่า ปลาทูน่าหรือไก่ทะเล ที่คนไทยเรารู้จักกันดีและจับยึดใส่กระป๋องส่งออกมานักต่อนักแล้วนั้น ก็เลยกลายเป็นอันงุ่นเบรียวสำหรับหมาจิ้งจอกไป เพราะออกไปไล่ล่า นอกเขตน่านน้ำไทย ไม่ใคร่ถนัดเหมือนเก่าเสียแล้ว

จึงต้องซื้อเข้าน้ำ ขอบั้วร่วมกับ เขาบ้างแล้วแต่กรณีไป

แต่ถึงกระนั้นเราก็ยังคงความเป็นจ้าวยุทธจักรแห่งวงการส่งออก ปลาทูน่ากระป๋อง อยู่ นั่นเอง เพิ่งจะทำท่าจะซวดเซเสียตำแหน่งไปก็ระยะหลังมานี้แหละ

เมื่อครั้งที่กองเรือประมงทะเลของเราถูกต้อนกลับบ้านใหม่ๆนั้น กรมประมงได้มีการตัดแปลงเครื่องมือ เบ็ดราวน้ำลึก มาสำรวจทดลองใช้ในบริเวณกลางอ่าวไทย ซึ่งเป็นบริเวณ

ที่มีระดับความลึกของน้ำทะเลมากที่สุด

ดูแล้วโดยทำพร้อมๆ กับนอกเขตน่านน้ำไทยที่เรามีความตกลง ร่วมกับรัฐบาล ของประเทศในเขตน่านน้ำนั้นๆ เช่นในทะเลอันดามัน มหาสมุทรอินเดีย เป็นต้น ทั้งนี้กระทำในระดับความลึก ๕๐-๘๐ เมตร ในบริเวณกลางอ่าวไทย และ ๕๐๐ เมตรถึงกว่า ๓,๐๐๐ เมตร ในทะเลอันดามัน

ก่อนอื่น ขอให้เรามาทำความรู้จักบรรดาปลา นานาพันธุ์ที่จับได้ในเขตน่านน้ำการสำรวจทดลองเสียหน่อย สำหรับฝั่งทะเลอันดามันนั้น มีปลาชนิดที่จับได้ด้วยเบ็ดราวน้ำลึก มากมายด้วยกัน

ได้แก่ ปลาทูน่า ซึ่งมีอยู่ ๕ ชนิด ปลากระโทงแทง ๕ ชนิด แถมด้วยปลาสาเกนน้ำลึก ปลาอินทรี น้ำลึกอย่างละชนิด ปลาโอโตมอญ ปลา

เขี้ยวกางปลากะเบน ปลาแซกคำ และปลาฉลามอีก ๔ ชนิด

ส่วนในบริเวณกลางอ่าวไทย จับ ได้ ปลา น้อยชนิดกว่า คือ ได้ปลาโอแถบ หรือ SKIPJACK อย่างว่ากับปลากะโทงแทง ๒ ชนิด ปลาสากกับปลาอินทรี อย่างละชนิด

บ้างท่านอาจสนใจว่า อุปกรณ์ในการสำรวจทดลองครั้งนี้ เป็นอย่างไร ? อันนี้ชี้แจงได้เลยว่า เป็นเครื่องมือเบ็ดราวปลาทูน่าอย่างหนึ่งกับเบ็ดราวกระโทงแทงอีกอย่างหนึ่ง

ถ้าถามอีกว่า เบ็ดราวปลาทูน่า หน้าตาเป็นอย่างไร ตอบได้ว่า เครื่องมือชนิดนี้ประกอบด้วย เชือกสายคว่ำยาวที่มีสายเบ็ดผูกไว้เป็นระยะ ๆ ที่เหมาะสมเพื่อสะดวกแก่การเก็บหรือกว้านขึ้นเรือ

นอกจากสายคร่าวเบ็ดกับสายเบ็ดตั้ง กลัว  
แล้ว ก็ยังมีอุปกรณ์สำคัญอื่น ๆ อีก อาทิ ลวด  
พันด้าย ลวดสลิง หรือลวดปลายเบ็ด และที่  
ขาดไม่ได้อย่างเด็ดขาดก็คือ ตัวเบ็ดกับเหยื่อ  
รองลงมาได้แก่ทุ่นลอยกับธง ที่เป็นเครื่องสัง  
เกตตำแหน่งวางเบ็ดสายทุ่น เครื่องกว้านเบ็ด  
สุดท้ายที่ไม่ควรมองข้ามก็คือ ตะลุมพุกสำหรับทุบ  
หัวปลาตะขอกะเทียวปลาฉลามหางปลา ฯลฯ

สำหรับเบ็ดราวกระโทงแทง มี หลัก การ  
และรูปแบบเช่นเดียวกับเบ็ดราวปลาทุ่นำ ต่าง  
กันแต่รายละเอียดและเทคนิคบางประการ

ที่ควรทราบไว้ประดับความรู้อีกนิด อย่านึก  
ถือว่าขัดเขียดกันเสีย ก็คือ เชือกสายคร่าว  
เบ็ดนี้ชาวประมงนิยมแบ่งออกเป็นส่วนตัวเล็ก ๆ  
เรียกว่ากระจาด แต่ละกระจาดจะมีความยาว  
๓๐๐ เมตร มีเบ็ด ๕ ตัว และมีทุ่นกับธงกระ  
จาดละ อัน

ในการทำประมงพาณิชย์ของเราที่แล้ว ๆ  
มา ทำกันวันละ ๓๕๐-๕๐๐ กระจาดต่อวัน  
คิดดูก็แล้วกันว่า สายคร่าวเบ็ดจะยาวเท่าไร ?  
และเป็นงานใหญ่ขนาดไหน ?

เบ็ดที่ใช้ในการสำรวจทดลอง ครั้ง นี้ ใช้  
เบ็ดเบอร์ ๒ มีเงี่ยงหน้าตรงจุ่มเข้าเล็กน้อย  
ส่วนเหยื่อก็ใช้ปลาชนิดที่ล่าตัวมีลักษณะ กลม  
สะท้อนแสงประกายเมื่ออยู่ในน้ำและต้องมีขนาด  
ค่อนข้างยาวประมาณ ๒๐-๓๕ ซม. เช่นปลา  
เซอร์ ปลาสาก ปลาทุ่นำก ปลาหางแข็ง ปลา  
สีกุนตาโตและปลาตาเงินเป็นต้น

ผลการสำรวจเท่าที่เห็นว่าน่าสนใจ  
ก็คือสำหรับครอบคร่าวปลาทุ่นำ ซึ่งจับได้  
มากที่สุด ๕ ชนิด คือปลาโอแถบ ปลาทุ  
่นำหลังยาว หรือปลาทุ่นำชนิดที่ชาวประ  
มงไทยนิยมเรียกว่าปลาโอดำ โอหม้อ  
ปลาทุ่นำครีบยาว ปลาทุ่นำครีบเหลือง

ปลาทุ่นำชนิดหลังสุดคือปลาทุ่นำครีบเหลือง  
จับได้มากกว่าเพื่อน คิดเป็นเปอร์เซ็นต์ประ  
มาณ ๓๓-๕๕ % รองมาราวร้อยละ ๕๐ ได้  
แก่ปลาทุ่นำตาโต ส่วนปลาโอแถบ พบกระ  
จัดกระจายอยู่ทั่วไปและมีน้ำหนักน้อยเฉลี่ยไม่  
เกินตัวละ ๕ กก. ในขณะที่ปลาทุ่นำตาโตหนัก

เฉลี่ยระหว่าง ๒๕-๑๐๐ กก. น้ำหนักเฉลี่ย  
๑๕-๔๐ กก.

ในครอบคร่าวกระโทงแทง ซึ่งเป็น ปลาที่  
จับได้มากรองลงมาจากปลาทุ่นำส่วนใหญ่เป็น  
ปลากระโทงแทงรวม จับได้ระหว่างร้อยละ  
๔-๖๐ น้ำหนักเฉลี่ยตั้งแต่ ๓๐-๕๐ กก. ถัด  
มาได้แก่กระโทงแทงขาวน้ำหนักเฉลี่ย ๒๐-  
๑๓๐ กก. กระโทงแทงลาย กระโทงแทงดำ  
ซึ่งน้ำหนักเฉลี่ยสูงกว่าเพื่อนระหว่าง ๕๐-  
๑๕๐ กก.

น่าสังเกตว่า กระโทงแทงลายที่จับได้มัก  
มีขนาดใหญ่ไม่ต่ำกว่า ๗๕ กก.ขึ้นไป นอก  
จากนี้แล้ว ก็เป็นครอบคร่าวปลาลงลาม กับ  
ปลาชนิดอื่นๆ ที่กล่าวมาแล้วข้างต้น

อันนี้ว่ากันเฉพาะในทะเลอันดามัน พบ  
ปลาทุ่นำชุกชุมในบริเวณระหว่างเกาะคาร์นิ-  
โคบาร์ลงไปทางใต้ถึงเหนือเกาะเทรนิโคบาร์  
ซึ่งทุ่นำชุกชุมมากกว่าบริเวณ เกาะ อัน ตา มัน  
และบริเวณกลางทะเลอันดามัน ในขณะที่ปลา  
กระโทงแทงคลาคล่ำ กันอยู่แถวช่องแคบ  
ระหว่างเกาะลิดเต็ลตามันกับเกาะคาร์นิโคบาร์

สำหรับผลการสำรวจ ทด ลอง กลาง อ่าว  
ไทยโดยเบ็ดราว น้ำลึก ชนิดเบ็ดราว ปลากระ  
โทงแทงนั้นกล่าวได้ว่าบริเวณนี้มีกำลังผลิตไม่  
ดิ่งในเชิงประมงพาณิชย์ เฉลี่ยแล้วมีอัตรา  
การจับ ๐.๗๕ ตัว(๒๓.๑๑ กก.)ต่อเบ็ด ๑๐๐  
ตัว ในระดับความลึก ๕๒-๗๐ เมตร

แหล่งที่ถือได้ว่าชุกชุมที่สุดคือ บริเวณ  
นอกฝั่งสุวรรณภูมิจากันบนนครศรีธรรมราชออกไป  
ไปประมาณ ๖๐-๗๐ ไมล์ทะเล ซึ่งมีอัตรา  
การจับสูงกว่าระยะถัดเข้ามา ปลาที่จับได้ส่วน  
มากจะเป็นปลากระโทงแทงดำ กระโทงแทง  
ลาย สากใหญ่ โอแถบ และอินทรี

สรุปแล้ว ผลการสำรวจแหล่งทรัพยากร  
ปลาผิวน้ำด้วยเครื่องมือเบ็ดราวน้ำลึก บริเวณ  
ทะเลอันดามัน เพื่อศึกษาถึงแหล่งประมงที่มี  
ปริมาณสัตว์น้ำชุกชุม

ปรากฏว่าบริเวณหมู่เกาะอันดามัน เมื่อ  
พิจารณาถึงสภาพทาง ภูมิศาสตร์ บริเวณเกาะ  
นิโคบาร์ และทะเลอันดามันตอนกลางจะมี  
มวลน้ำทะเลสามารถไหลถ่ายเทไปสู่มหาสมุทร  
อินเดีย

ทำให้เป็นแหล่งที่มีอาหาร อุดม สมบูรณ์ เป็นที่อาศัยของ สัตว์ นานาชนิดเล็ก และ ขนาด ใหญ่อย่างซุกซม

ทำให้อัตราการจับปลาผิวน้ำในบริเวณนี้ ค่อนข้างสูงและมีผู้ทางค่อนข้างมากสำหรับการ ประมงเชิงพาณิชย์

แต่ทั้งนี้ <sup>ยังมี</sup>หมายความว่า จะต้องมี การ พิจารณาปัจจัยต่าง ๆ อย่างรอบคอบที่ สุดโดยเฉพาะเบ็ดราวปลา นั้น นั้น ต้อง อาศัยแหล่งประมงนอก น่าน น้ำ ไทชิ่ง บ่อจับนกกจากคลอง เว้นแต่จะมีการลง ทุนร่วมกับต่างประเทศซึ่งเราก็กำลังทำ กันอยู่แล้วเท่านั้น

โอกาสเสี่ยงต่อการขาดทุนเพราะเหตุผล ที่ว่าชาวประมงไทยยังมีประสบการณ์ต่อเครื่อง

มือประมงเบ็ดราวน้ำลึกน้อยนั้น ตกมาถึง วันนี้...วันที่ไอห้วง ต้องตายแน่ๆนั้น เห็นที จะต้องเลิกพะวงกันได้แล้วละ

และขอเขียนขึ้นนี้ ต้องขอขอบคุณคุณ วัฒนชัย คำบุสน์ คุณเจตจรูญ ต้นติวลา และคุณทินกร สามงามน้อย แห่งกองสำรวจ แหล่งประมง ควบ-ขอคารวะที่ท่าน สักหนึ่ง จอกตามธรรมเนียมชาวเยียมยุทธ์.